

शिवसूत्र

क्र. नं. १२

यशोपनीषत्

२१

१२/५

श्रीगणेशायनमः॥ अथ कार्पासयज्ञोपवीतं तं निर्णयप्रकारः॥ ब्राह्मणेन ब्राह्मण
स्त्रीभिविधवादिभिश्चानिमित्तं सूत्रं ग्राह्यं संहतचतुरंगुलिमूलेषु षण्णवस्यासूत्रमा
वेक्ष्य तन्निगुणीकृत्योर्ध्ववृत्तं वलितं कृत्वा पुनरधोवृत्तरीत्या त्रिगुणीकृतं तसूत्रं
नवतंतु कंसं पाद्यते तन्निरावेष्ट्य दृष्टं गंधिकं कुर्यात् ॥ स्नानादूर्ध्वमधोनाभेन धा
र्यं तत्कथं च न ॥ विष्टिं न वाध्यधोयातं भुक्त्वा निमित्तं मुह्यजेत् ॥ सिद्धे मंत्राः प्र
योक्तव्या इति न्यायेन सिद्धये यज्ञोपवीतं त्रिगुणीकरणदिमंत्रैरभिमंत्रयज्ञो
पवीतं परमभिति मंत्रेण धारयेत् ॥ तत्र ॥ गायत्र्या त्रिगुणीकृत्या पोहिषेति तिस्र
भिः प्रक्षाल्य पुनर्गायत्र्या त्रिगुणीकृत्यं गंधोविष्णुब्रह्मरुद्रान्ममेत् ॥ केचिन्नवतंतु
पुनर्वदेवतान्यासमाहुः ॥ ततो गायत्र्या द्वादशवारमभिमंत्रिताभिरंष्टिर्यज्ञोपवी
तं प्रक्षाल्योदुस्यमित्तत्वेन सूर्याय प्रदृश्य यज्ञोपवीतमिति मंत्रेण प्रथमं दक्षिण

दर्शति

(2)
॥ ९ ॥

हुमुद्यत्यपश्चात्कंठेधारदिति ॥ उपवीतं ब्रह्मसूत्रं प्रोहते वक्षिणे करे ॥ प्राचीनाधीति म
न्यस्मिन्ने निधीतं कंठं वित्तं ॥ चितिका छत्रिधि धूम वां उलरुज स्वलाशवस्तिका
स्पर्शस्नात्वा यज्ञोपवीतं त्यागः ॥ केचित्तज्जननाशावाशो च योरंतेपिस्यागः ॥ यज्ञोपवीतं प्र
मादृतं चैतृष्णी लोकि कं घृत्वा मनोज्योति अग्ने ब्रतपत्ते ब्रतं च रिष्यामित्तच्छ केयंतमे
राध्यतां ॥ वायो ब्रतपत्ते ब्रतं च रिष्यादिस्य ब्रतपत्ते ० ब्रतानां ब्रतपत्ते त्यादिमंत्रचतुष्टये
न च तस्य आज्याहुती हुत्वा विधि वक्तव्यं यत् ॥ यज्ञोपवीतनाशजन्यदोषनिरासा
र्थं प्रायश्चित्तं कश्चिदिति संकल्प्य आवाचनं गामि प्रतिष्ठादि आज्यभागांते सवित्ता
रं गायत्र्या तिले राज्येन वाद्योत्तरं शतं सहस्रं वा जुहुयात् ॥ नूतनं धृत्वा तिकांतं संध्याद्याच
रेदिति ॥ यज्ञोपवीत हीनः क्षणं तिष्ठेच्च त गायत्री जपः ॥ यज्ञोपवीतं विना भोजने
विष्णुत्रकरणे वा गायत्र्यष्टसहस्रं जपः ॥ वामसंधात्कूर्परै मणिबंधांते वा यतितेप

॥ ९ ॥

(2A)

थास्थानं चत्वनवंधारयेत् ॥ कोपादिनास्वयं यज्ञोपवीतयोगे पूर्ववद्धौकिकं च्छ्वाप्रा
यश्चित्तेनवंधारयेत् ॥ ब्रह्मचारिणा एकं यज्ञोपवीतं ॥ स्नातकस्य द्वे ॥ उत्तरीयाभावेत्
तीयकं ॥ जीवसित्तकेण जीवज्येष्ठभात्तकेण चोत्तरीयं तस्थाने तृतीयं यज्ञोपवीतं वान
धार्यं ॥ आयुष्कामस्य त्र्यधिकानि बहु नियमोपवीतानि ॥ अभ्यंगे बोद्धिस्नाने मातापि
त्रो मृते हनि ॥ तैत्तिरीयाः कठाः कण्ठाः श्वत्का वाजसेधिनः ॥ कंठदुर्तीर्यस्तु कुरुर्वै
ष्णलनं द्विजाः ॥ अन्य ॥ याजुषेर्वह्वैः सामंश्च कंठदुत्तारेण तस्यत्कानवंधार्यं ॥
आयम्य प्राप्तानायम्य देशकरैः संकील

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com